

Amenajare a Consiliului mun. Chișinău și s-a menținut hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2012.

Susține că, pe parcursul examinării cauzei civile sus-enunțate, dînsul a suportat cheltuieli de judecată în mărime totală de 8 250 lei, și anume: 5 600 lei cu titlu de asistență juridică, fapt confirmat prin bonul de plată seria ED nr. 285620 din 02 septembrie 2013 și 2 650 lei cu titlu de cheltuieli de executare a documentului executoriu nr.3-892/12 din 26 aprilie 2012, prin care s-a dispus interzicerea Preturii sectorului Rîșcani mun. Chișinău să efectueze careva lucrări de amenajare, restabilire, construcție sau reparație a terenului de acumulare a deșeurilor menajere din mun. Chișinău, str. M.Costin, 18/1, pînă la examinarea cauzei în fond, fapt confirmat prin certificatul nr. 083-162/12 din 07 octombrie 2013 și borderoul de calcul eliberat de către executorul judecătoresc.

Menționează reclamantul că, pe parcursul examinării cauzei civile nu a înaintat pretenții privind compensarea cheltuielilor de judecată, din motiv că acestea au fost achitate inclusiv și după pronunțarea hotărîrii.

Cere reclamantul, încasarea în mod solidar de la pîrîți a cheltuielilor de judecată în sumă de 8 250 lei, suportate în legătură cu examinarea cauzei civile.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 noiembrie 2014 cererea de chemare în judecată înaintată de Solovei Alexandru a fost respinsă.

Hotărîrea primei instanțe a fost contestată cu apel de către Solovei Alexandru.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 septembrie 2015, s-a respins apelul declarat de către Solovei Alexandru și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 noiembrie 2014.

La 02 noiembrie 2015, în termenul prevăzut de lege, Solovei Alexandru a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului recurentul a invocat că, instanțele de judecată au aplicat și interpretat eronat normele de drept material.

A invocat că, la materialele cauzei sunt anexate probe pertinente în vederea confirmării cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea cauzei civile, și anume, contractul de asistență juridică nr. 14/12 din 02 aprilie 2012, prin care se confirmă că dînsul pe parcursul examinării cauzei civile a fost asistat de avocatul Croitor Alexei, ulterior achitîndu-i pentru servicii suma de 5 600 lei, în acest sens anexîndu-se și bonul de plată.

La fel, a suportat cheltuieli de executare în mărime de 2 650 lei, în vederea executării documentului executoriu nr.3-892/12 din 26 aprilie 2012, prin care s-a interzis Preturii sectorului Rîșcani mun. Chișinău să efectueze careva lucrări de amenajare, restabilire, construcție sau reparație a terenului de acumulare a deșeurilor menajere din mun. Chișinău, str. M.Costin, 18/1, pînă la examinarea

cauzei în fond, fapt confirmat prin certificatul nr. 083-162/12 din 07 octombrie 2013 și borderoul de calcul eliberat de către executorul judecătoresc.

Consideră că în temeiul art. art. 90 lit. h), 94 și 96 CPC și conform practicii CEDO a prezentat suficiente probe în vederea încasării cheltuielilor de judecată.

Examinînd materialele dosarului prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul înaintat de către Solovei Alexandru urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 septembrie 2015 cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina pentru rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs constată că, Solovei Alexandru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Rîșcani mun. Chișinău și Direcției Generale Locativ-Comunale și Amenajare a Consiliului mun. Chișinău solicitînd încasarea în mod solidar de la pîrîți a cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea cauzei civile, în mărime totală de 8 250 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a respins acțiunea, motivînd soluția prin faptul că, Solovei Alxenadru, solicitînd încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică, avea obligația de a prezenta probe ce ar demonstra cheltuielile suportate în cadrul cauzei civile examinate anterior, mai mult ca atît, instanța de judecată s-a referit și la faptul că, odată cu soluționarea fondului cauzei din lipsa probelor pertinente nu s-a dispus încasarea cheltuielilor de asistență juridică, iar contractul de asistență juridică nu poate servi drept dovadă a cheltuielilor suportate.

Judecînd apelul declarat de Solovei Alexandru, instanța de apel găsește drept legală și întemeiată hotărîrea primei instanțe, considerînd necesar de a respinge apelul declarat și a menține hotărîrea contestată.

Totodată, verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii instanței de fond, instanța de apel reține corectă concluzia primei instanțe, referitor la faptul că, nu s-a prezentat nici un act confirmativ, precum și nu s-a demonstrat în cadrul procesului de judecată anterior existența temeiului dispunerii încasării sumei de la Pretura sectorului Rîșcani mun. Chișinău și Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului mun. Chișinău în beneficiul lui Solovei Alexandru, cu titlu de cheltuieli de judecată, invocînd că, întocmirea și prezentarea listei detaliate a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent, drept confirmare a

serviciilor prestate, precum și a bonului de casă, după emiterea unei hotărâri irevocabile, este tardivă.

În opinia instanței de recurs, aceste concluzii sunt eronate, rezultate din interpretarea incorectă a normelor de drept material și examinarea insuficientă a circumstanțelor pricinii.

Potrivit art. art. 75 alin. (1) și 80 alin. (6) și (7) CPC, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat. Reprezentantul legal depune în judecată actele ce atestă statutul și împuternicirile sale. Împuternicirile date avocatului se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat sau avocatului stagiar.

În conformitate cu art. 90 lit. h) și i) CPC, din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte: cheltuielile de executare a actelor judiciare și cheltuielile de asistență juridică.

Potrivit art. 94 alin. (1), (2) și (3) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. În cazul mai multor reclamânți sau pârîți, aceștia sînt obligați să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, în funcție de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanți a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalți nu sînt responsabili de cheltuielile lui. Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Dispozițiile art. 96 alin. (1) și (1¹) CPC stipulează că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La fel, la caz, sunt relevante și prevederile art. 1033 alin. (1), (2) și (3) Codului Civil, potrivit căror, mandantul este obligat să plătească mandatarului remunerație numai în cazurile prevăzute de lege sau de contract. Mandatul profesional este prezumat cu titlu oneros. În cazul mandatului oneros, mandantul este obligat să plătească mandatarului retribuția stabilită prin contract, în baza legii, prin uzanțe sau în dependență de valoarea serviciilor acordate.

Potrivit pct.16 al Recomandării privind quantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică,

aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012 a Consiliului Unuiunii Avocaților din RM, pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

Din materialele dosarului s-a constatat cu certitudine că, la 02 aprilie 2012 între Solovei Alexandru în calitate de client și CA „Croitor Alexei” în calitate de avocat, a fost încheiat contractul nr. 14/12 privind acordarea asistenței juridice în cadrul procesului civil, obiectul căruia îl reprezintă asistarea, reprezentarea, acordarea de consultații juridice, perfectarea de cereri și alte căi de atac, forme de executare, mediere în pricina civilă înaintată împotriva Preturii sectorului Rîșcani mun. Chișinău, iar onorariul avocatului convenit în mărime de 2 500 lei pentru reprezentarea în prima instanță, precum și pentru orarul (ore de lucru, taxă de participare) în mărime de 300 lei pentru fiecare ședință de judecată, cu specificarea taxelor în anexele/actele ulterioare (f.d. 41).

Conform contractului menționat, s-a întocmit actul nr. 14/12-1 din 02 septembrie 2013, semnat de ambele părți, potrivit căruia s-a indicat cuantumul costurilor activităților realizate de prestatorul de servicii CA „Croitor Alexei”, în perioada 02 aprilie 2012 – 02 septembrie 2013, și anume: pentru reprezentarea în prima instanță în sumă de 2 500 lei, pentru participare la 6 ședințe de judecată în instanța de apel în mărime de 1 800 lei și 1 300 lei în instanța de recurs, iar în total Solovei Alexei a achitat suma de 5 600 lei (f.d. 40).

Bonul de plată seria ED nr. 285620 din 02 septembrie 2013, atestă achitarea de către Solovei Alexandru în beneficiul CA „Croitor Alexei” a sumei de 5 600 lei, cu titlu de onorariu conform contractului nr. 14/12 din 02 aprilie 2012 (f.d. 39).

Certificatul nr. 083-162/12 din 07 octombrie 2013 și borderoul de calcul eliberat de către executorul judecătoresc Anati Snejana, confirmă că, creditorul urmăritor Solovei Alexandru a achitat cheltuielile de executare în mărime de 2 650 lei, în vederea executării documentului executoriu nr.3-892/12 din 26 aprilie 2012, prin care s-a dispus interzicerea Preturii sectorului Rîșcani mun. Chișinău să efectueze careva lucrări de amenajare, restabilire, construcție sau reparație a terenului de acumulare a deșeurilor menajere din mun. Chișinău, str. M.Costin, 18/1, pînă la examinarea cauzei în fond (f.d. 42-43).

Interpretînd normele enunțate, Colegiul menționează că, la materialele cauzei Solovei Alexandru a anexat în original contractul de asistență juridică și bonul de plată pentru achitarea serviciilor avocatului, precum și certificatul și borderoul de calcul eliberat de executorul judecătoresc în procedura de executare, în vederea probării cheltuielilor suportate la cauza respectivă, însă acestea nu au fost supuse verificării de către instanța de fond și apel, prin urmare constatînd că, concluziile

sunt contrare probelor anexate la dosar, și că decurg din aprecierea greșită a dovezilor administrate și cu încălcarea normelor de drept material.

În consecință, Colegiul consideră că, instanța de apel urma să verifice verosimilitatea actelor prezentate de către Solovei Alexandru, și anume, dacă, într-adevăr în cauza respectivă, CA „Croitor Alexei” a efectuat și a întreprins acțiunile indicate în actul nr. 14/12-1 din 02 septembrie 2013, precum și participarea la 6 ședințe de judecată a avocatului în instanței de apel (f.d. 40), în raport cu contractul de asistență juridică nr. 14/12 din 02 aprilie 2012, ordinul de plată din 02 septembrie 2013 în sumă de 5 600 lei și cheltuielile de executare în mărime de 2 650 lei.

Conform art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Reieșind din limitele judecării apelului și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține, că contrar instanța de apel, judecînd apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod general la aceleași constatări reținute la adoptarea hotărîrii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărîrii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză. Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor solicitate în acțiunea de bază, era indispensabil, alături de cele constatate, de a supune controlului legalitatea hotărîrii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel, cu expunerea poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate.

La fel, Colegiul consideră că, nu s-a demonstrat în prezenta speță că, Solovei Alexandru, în pricina anterioară nu a suportat cheltuieli de judecată, or materialele cauzei denotă contrariul, iar intimatul nu a prezentat probe care ar combate cele invocate de apelant-recurent și în acest cumul de circumstanțe, instanța de apel nu a elucidat temeinicia sau netemeinicia acțiunii înaintate de recurent în raport cu actele anexate în original.

Mai mult ca atît, Colegiul remarcă că, în cazul în care partea nu a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată în cadrul procesului civil, aceasta este în drept să se adreseze cu o cerere separată de chemare în judecată în acest sens, astfel, Solovei Alexandru beneficiază de acest drept în sensul art. 96 CPC, deoarece ultimul nu a formulat pretenții privind recuperarea cheltuielilor de asistență juridică odată cu examinarea fondului cauzei.

Lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, de aceea cauza urmează a fi reexaminată.

În cursul examinării litigiului urmează a se da apreciere și altor circumstanțe ale pricinii, în partea ce ține de fondul cauzei, în măsura în care ele sunt confirmate prin probe și relevante pentru soluționarea corectă a litigiului.

Astfel din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanțele de judecată nu au elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel ținând cont de cele expuse mai sus, urmează să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Solovei Alexandru.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 03 septembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Solovei Alexandru împotriva Preturii sectorului Rîșcani mun. Chișinău și Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău privind încasarea în mod solidar a cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea cauzelor civile, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valeriu Doagă

Ala Cobăneanu

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi